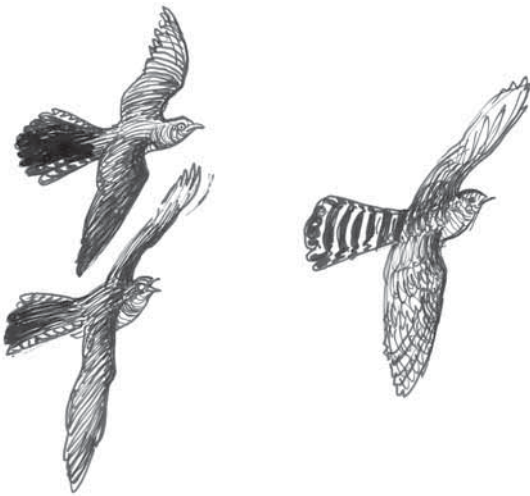

Gøg *Cuculus canorus* Cuckoo

Gøgens kukken er en velkendt forårsbebuder, der sædvanligvis lyder fra starten af maj, når gøgen vender tilbage fra vinterkvarteret i Afrika. Gøgen er en almindelig dansk ynglefugl, og som den eneste danske fugl er arten redeparasit, der lægger æg i andre arters rede og overlader opfostringen til værtsfuglene (oftest engpiber, rørsanger eller jernspurv). Arten er insektæder og findes i en række forskellige biotoper, primært hvor der er rigeligt med værtsfugle. Arten findes vidt udbredt fra Europa mod øst til Central- og Østasien. Europæiske og vestsibiriske fugle overvintrer

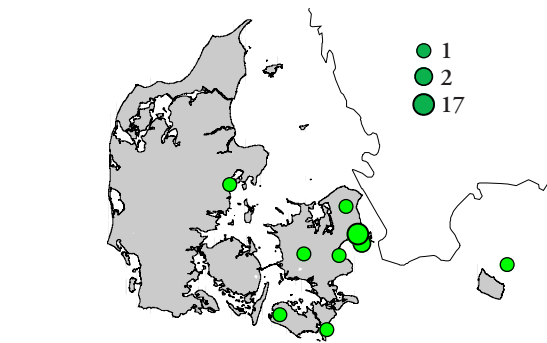

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt, samt artens danske yngleudbredelse (1993-96). Ringing sites for birds later recovered, and breeding distribution (1993-96)

i Afrika syd for Ækvator, mens østlige bestande overvintrer i Sydøstasien, men den nøjagtige beliggenhed af trækdeleren er ikke kendt. De voksne gøge forlader landet fra midten af juli, og ungfuglene følger efter i løbet af september. Trækket foregår næsten ubemærket (om natten), og kun få fugle ses efter september. Gøgebestanden er formentlig gået tilbage som følge af biotopsændringer, der har betydet tilbagegang hos artens primære værtsfugle, som især er knyttet til moser og enge.

Mærknings- og genmeldingsdata

Der er mærket 566 gøge, hovedparten med Zoologisk Museums ringe og flest i slutningen af 1950'erne (fig. 4). Kun 26 fugle er genfundet, heraf flest mærket som voksne. De genmeldte fugle er ringmærket fra maj til

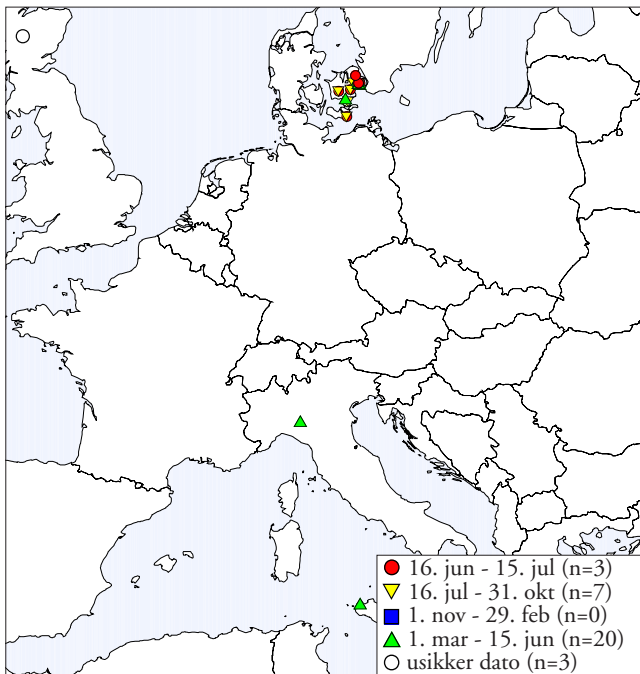

Fig. 1. Samtlige genfund af gøg ringmærket i Danmark (n=33). All recoveries of cuckoo ringed in Denmark (n=33).

Fakta Facts

Mærkninger *Birds ringed* 566

Genmeldinger Recoveries

Antal genmeldinger *No. of recoveries* 33

-heraf uden for Danmark *Recovered abroad* 3 (10%)

Antal fugle *No. of individuals* 26

-heraf mærket som unger *Ringed as chicks* 5 (19%)

Genmeldingsandel *Proportion recovered* 4,6%

Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark 5

Ringed abroad and recovered in Denmark

Ekstremer Extremes

Højeste alder *Oldest bird* min. 4 år 10 mdr.

Længste afstand *Longest dist.* Italien *Italy* 1.959 km

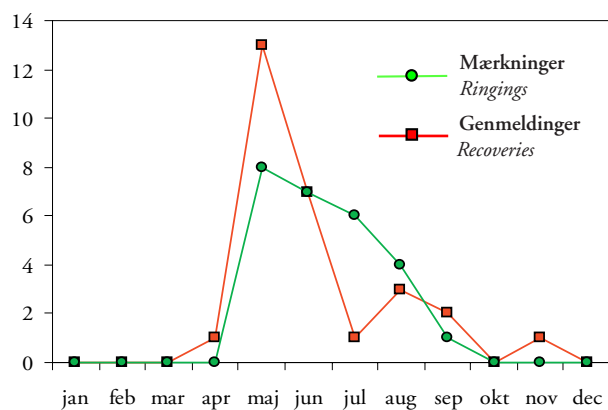

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for fund af gøg. *Month of ringing and recovery for recovered cuckoo.*

september (fig. 3). Der foreligger 15 genfund af fugle mærket som danske ynglefugle (inkl. fem redeunger). Kun én af de genmeldte fugle er ringmærket i Jylland (fig. 2). Fem gøge ringmærket i udlandet er genfundet i Danmark.

Træk og overvintring

Alle efterårsgenfund er fra Danmark (fig. 1), og det seneste er fra 6. september. Fire udenlandsk-mærkede fugle er genfundet i Danmark samme efterår som de er mærket; to mærket ved Falsterbo i Sverige og to i England (fig. 5). Ingen af disse fugle er dog fløjet i den forventede sydlige trækretning. Fuglene mærket på Falsterbo genfandt tre og seks dage senere i Københavnsområdet, mens en fugl, mærket 17. august i England, genfandt 15 dage senere i Midtjylland. Endelig blev en fugl, der var mærket på reden i England 17. juni 1964, genfundet 2. august samme år nær Odense. Der er ingen vintergenfund, mens der fra foråret foreligger 20 genmeldinger af danskmærkede gøge, hvoraf to er fra Italien, hhv. 30. april Norditalien og 11. maj Sicilien (fig. 1). Den første genmelding fra Danmark er fra 15. maj.

Der foregår øjensynligt ikke den store spredning af gøgene mellem årene. Hele 28 af genfundene er gjort mindre end 50 km fra mærkningsstedet, heraf 25 i et senere år. Gennemsnitsafstanden for de syv fugle, som er mærket og genfundet i juni/juli, er 6 km.

Genmeldings- og dødsårsager

Hovedparten af fuglene er blevet aflæst (19) og dødsårsagen kendes kun for to af de 14 dødfundne; den ene var skudt (i Danmark) og den anden dræbt af et tog (i Skotland). Den længstlevende af de danskmærkede fugle blev mærket på Vestamager 6. juni 1956 i sit andet kalenderår og genmeldt knap 5 år gammel 27. maj 1960, 12 km fra mærkningsstedet. En fugl

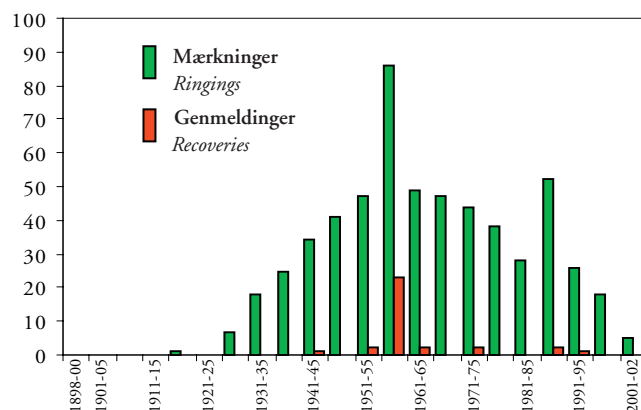

Fig. 4. Mærknings- og genmeldingsår for gøg ringmærket i Danmark. *Ringing and recovery year of cuckoo ringed in Denmark.*

ringmærket 22. august 1939 på Helgoland, mindst et år gammel, blev fundet død på Amager 19. juli 1952 - mindst 14 år gammel.

English summary

The cuckoo is a common breeding bird all over Denmark. The birds arrive in early May and most have departed by the end of September. The first cuckoo was ringed in Denmark in 1919, with the highest numbers ringed in the late 1950s. Only 26 birds have been recovered, the majority of these ringed as adults. We have only very limited information on the migration route and winter quarters of the Danish birds, since all recoveries from autumn are from Denmark and no birds have been recovered during winter. In spring two birds have been recovered in Italy (30 April and 11 May) and 18 birds have been recovered in Denmark (all after 15 May). Twenty-eight cuckoos have been recovered less than 50 km from the ringing site (25 in a subsequent year). The mean distance between ringing and recovery site of seven birds ringed and recovered in June-July was 6 km.

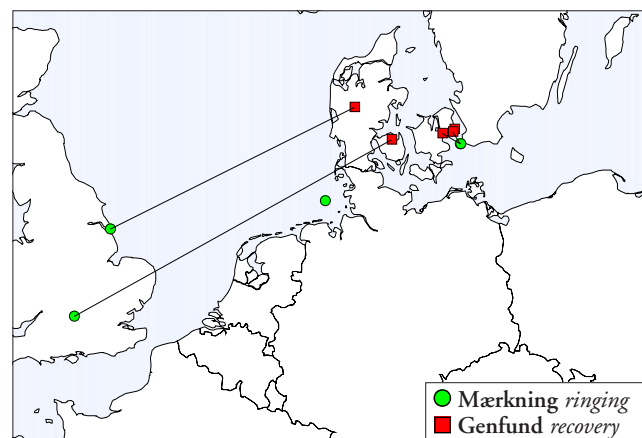

Fig. 5. Mærknings- og genfundlokaliteter for gøg ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=5). Linjer angiver direkte træk. *Ringing and recovery sites for cuckoo ringed abroad and recovered in Denmark (n=5). Lines indicate direct migration*